

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I forbindelse med regeringens indgreb over for overenskomsterne på arbejdsmarkedet, findes det nødvendigt, at der også over for andre indtægtsgrupper, herunder specielt de liberale erhverv, foretages tilsvarende foranstaltninger.

Som led i regeringens målsætning om samtidig at fremme erhvervenes konkurrenceevne og investeringer er forslaget udformet således, at det tillader virksomhederne at indregne omkostningsstigninger, som de ikke har indflydelse på. Dette omfatter kun dokumenterede afholdte omkostningsstigninger, og der bliver således i princippet ikke plads til andre indtægtsstigninger, end hvad der følger af aktivitetsudvidelser.

Monopoltilsynet har i den permanente monopol- og prislovgivning vide beføjelser til at gribe ind på områder, hvor der måtte vise sig behov herfor, herunder på konkurrencebeskyttede områder. Disse indgrebsmuligheder, der ikke berøres af det foreliggende lovforslag, forudsættes udnyttet med henblik på, at der i videst muligt omfang gennemføres en indkomstregulering svarende til den af regeringen tilstræbte omkostningsdæmpende politik.

Loven vil blive administreret af monopoltilsynet.

Som led i regeringens politik vedrørende begrænsning af de offentlige udgifter samt henset til lovens begrænsede varighed vil lovens administration blive søgt varetaget indenfor tilsynets nuværende bevillingsrammer. Dette vil nødvendiggøre en omprioritering af tilsynets ressourcer i lovens gyldighedsperiode.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Med det formål at lægge et loft over de private erhvervsdrivendes nettoindtjening i lighed med de begrænsninger, som samtidig hermed er foreslået pålagt lønmodtagerne, foreslås det, at der fastsæt-

tes begrænsninger i de omkostningsstigninger, som kan indregnes i bruttoavancerne.

Udgangspunktet for beregningen af de indregningsberettigede omkostningsstigninger er den sidst foretagne prisfastsættelse. Det må dog overlades til tilsynets afgørelse, hvor langt man i så henseende kan gå tilbage i tid. Der må således tages hensyn til, med hvilke intervaller der i den pågældende branche sædvanligvis foretages nye fastsættelser af priser. Såfremt en virksomhed, i modsætning til hvad der er kutyme i den pågældende branche, ikke har reguleret sine priser i meget lang tid, vil det ikke være rimeligt, om en sådan virksomhed kan indregne omkostningsstigninger, som ligger ekstraordinært tilbage i tiden. Der må i så tilfælde findes et udgangspunkt, som er i overensstemmelse med, hvad der normalt anvendes i den pågældende branche.

Når der i bestemmelsen er anført den »lovligt« beregnede bruttoavance, tager dette sigte på de tilfælde, hvor tilsynet i henhold til den permanente pris- og monopollovgivning for bestemte vare- og ydelsesområder, hele brancher eller for enkeltvirksomheder har fastsat bestemmelser om avancens størrelse.

Bestemmelsen om prisindregning af omkostningsstigninger af forskellig art indebærer ikke, at alle omkostningsstigninger fuldt ud vil kunne indregnes i priserne. Det, som tillades indregnet, er de omkostningsstigninger, som kommer frem, når man betragter nettobevægelsen i de samlede under 1)–6) anførte omkostninger. Såfremt der således er tale om mindskede omkostninger på visse punkter, skal denne formindskelse modregnes i de indtrufne omkostningsstigninger, før man kommer til den omkostningsforøgelse, som kan indregnes i avancerne.

Posterne under nr. 1–6 vedrører omkostninger, der skal afholdes af bruttoavancen.

Omkostningselementer, som ikke indgår i bruttoavancen for industrivirksomheder, er, bortset fra direkte arbejdsløn – som er særskilt reguleret i kapitel III – ikke omfattet af reguleringen i denne lov; dette gælder f.eks. udgifter til råvarer, hjælpe-